

[Finansministeren.]

selv altid kompliceret at gribe ind i de forskellige tilskudslove. Vi står nu med en helt ny åbning i vore muligheder for at ændre på tilskudsreglerne, idet skattereformens stærke reduktion af marginalsattesatserne gør det helt naturligt og ønskeligt at gennemgå en række af de social- og boligpolitiske ydelser. Vi må med andre ord foretage en nyvurdering af samspillet mellem skatter og offentlige ydelser.

Spareplanen for de kommende år må også afspejle de gode viljer til nytænkning for den offentlige sektors ambitioner, som kom frem under folketingets debat om PP II. Vi må forsøge allerede nu i sommerens løb at komme videre med en kraftig gennemgang af de store udgiftsområder.

Fra regeringens side lægges der op til, at den offentlige sparepolitik også skal spille en afgørende rolle i det kommende finansår. Det er målsætningen at opnå samlede besparelser på statsbudgettet af størrelsesordenen 5 mia kr. i 1975-76 og yderligere stigende beløb i de følgende år.

Vi må dog se i øjnene, at det i hvert fald midlertidigt kan blive nødvendigt at underbygge den finanspolitiske stramning gennem en samtidig forhøjelse af den indirekte beskatning. Vi må således erkende, at det kan blive nødvendigt, at der fra 1. januar 1975 må gennemføres en momsforhøjelse som delvis „pris“ for de store skattenedsættelser, der træder i kraft samtidig.

Lad mig her indskyde, at en omlægning af beskatningen fra direkte til indirekte skatter jo i sig selv kan være efterstræbelsesværdig ud fra flere synspunkter; den vil ikke blot fremme interessen hos borgere for at tjene og altså arbejde mere, men også bidrage til at holde forbruget i ave og dermed forøge opsparingen. I snart en halv snes år er der her i landet sket en forskydning i forholdet mellem den direkte og indirekte beskatning, der er gået i den modsatte retning. Hvis man undersøger forholdet mellem personskatter — jeg understreger, at det er personskatter til stat, amts- og primærkom-

muner — på den ene side og indtægten af told og afgifter på den anden side fra 1967, det år, da momsen blev indført, viser det sig, at told og afgifter i procent af den samlede beskatning i 1967 og indtil kildeskatten gennemførtes i 1970, udgjorde omkring 47 pct. I de næste år faldt den til 40 pct. På dette niveau har den indirekte beskatnings andel af den totale beskatning holdt sig i de sidste par år, men for 1974 må vi forvente et yderligere fald til godt 36 pct.

En afgørende forudsætning for, at regeringens saneringspolitik kan gennemføres, er det, at vi får standset den igangværende hurtige inflation. Kun herved er det muligt at skabe ligevegt på betalingsbalancen under opretholdelsen af en høj beskæftigelse. Problemet er jo her, at vi ikke blot skal holde den indenlandske efterspørgsel tilbage, så en større del af produktionen kan afsættes til udlandet, vi skal også sikre, at den danske produktion ikke stiger hurtigere i pris end andre landes, og helst skal vi forbedre konkurrenceevnen. Jo bedre et konkurrenceforhold vi kan opnå, jo mere sikre er vi på, at beskæftigelsen kan opretholdes.

Gennem den omkostningsdæmpende ydelse har regeringen og et flertal i folketinget skåret toppen af de stærke prisstigninger i 1974 og deres videre forplantning gennem økonomien. Alligevel må vi indstille os på, at der også efter julipristallet i år vil blive udløst 3 dyrtidsportioner, som sammen med de overenskomstmæssige tillæg til efteråret og arbejdstidsforkortelsen pr. 1. december vil få betydning for pris- og omkostningsforløbet ind i 1975. Dette er klart en uholdbar udvikling, idet den rummer en trussel mod eksporterhvervenes muligheder for at udnytte de afsætningsmuligheder, der findes i udlandet.

De indkomstforhandlinger, der tager deres begyndelse til efteråret, kommer dermed til at spille en helt central rolle for den samlede økonomiske udvikling til næste år. De får meget stor betydning for udformningen af både kreditpolitikken og de enkelte dele af finanspolitikken, og samtidig går en